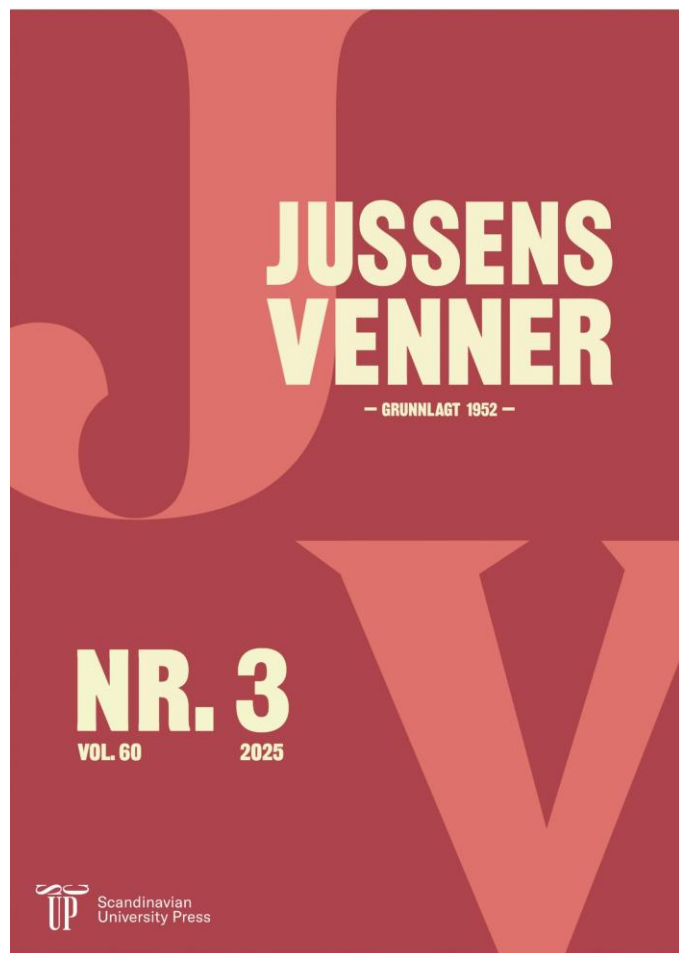

Per Silnes Tandberg

PhD-student ved Universitetet i Oslo

Trygderettskonferansen, 12. september 2025

VITENSKAPELIG PUBLIKASJON

Jussens Venner vol. 60, s. 131–163
<https://doi.org/10.18261/jv.60.3.5>

FOLKETRYGDLOVENS KRAV OM TILKNYTNING TIL NORGE OG EØS-AVTALENS REGLER OM FRI BEVEGELIGHET

Per Silnes Tandberg

Per Silnes Tandberg jobber som utreder for dommer Michael Reiertsen ved EFTA-domstolen og er tatt opp som ekstern kandidat på doktorgradsprogrammet ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. Doktorgraden er tilknyttet forskningsprosjektet LEVEL, som finansieres av Norges forskningsråd (prosjektnummer 325328).
per.tandberg@eftacourt.int

SAMMENDRAG

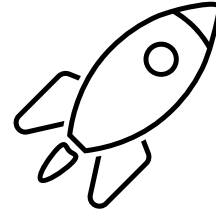
Artikkelen undersøker om folketrygdlovens vilkår om minst fem års sammenhengende medlemskap for rett til ytelser er forenlig med EØS-avtalens regler om fri bevegelse. Det fremheves at et krav om kontinuerlig tryggedekning særlig rammer statsborgere fra land med arbeidsbaserte ordninger, der medlemskap avhenger av yrkesaktivitet og avbrudd lettere oppstår. Forfatteren argumenterer for at avslag på dette grunnlaget strider mot sammenleggingsprinsippet i trygdeforordningen, som forplikter norske myndigheter til å side stille trygdetid i andre EØS-stater med medlemskap i folketrygden. Videre legges det til grunn at folketrygdlovens regler om sammenhengende medlemskap innebærer indirekte forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet og utgjør en restriksjon på retten til fri bevegelse som verken er egnet eller nødvendig for å ivareta folketrygdens økonomiske balanse eller integreringshensyn. Konklusjonen er at kravet om kontinuerlig tryggedekning må settes til side overfor personer med samlet trygdetid på mer enn fem år innenfor EØS.

NØKKELOD

EØS-avtalen, folketrygdloven, fri bevegelse, sammenleggingsprinsippet, trygdeforordningen

Agenda

1. Oversikt over folketrygdlovens tilknytningsvilkår
2. Sammenhengende medlemskap i EØS
3. Trygdeforordningens sammenleggingsprinsipp
4. EØS-avtalens regler om fri bevegelse
5. Spørsmål!

Oversikt over folketryglovens tilknytningsvilkår

Folketrygdloven § 12-2 første ledd:

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at vedkommende har vært medlem i folketrygden i de siste fem årene fram til uføretidspunktet, se § 12-8.

Oversikt over folketryglovens tilknytningsvilkår

Folketrygdloven § 12-2 første ledd:

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at vedkommende har vært medlem i folketrygden i de siste fem årene fram til uføretidspunktet, se § 12-8.

Lengde

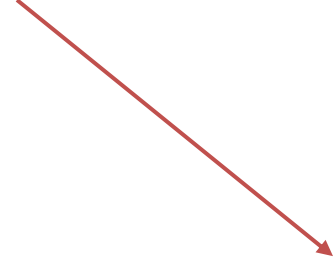
Oversikt over folketryglovens tilknytningsvilkår

Folketrygdloven § 12-2 første ledd:

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at vedkommende har vært medlem i folketrygden i de siste fem årene fram til uføretidspunktet, se § 12-8.

Lengde

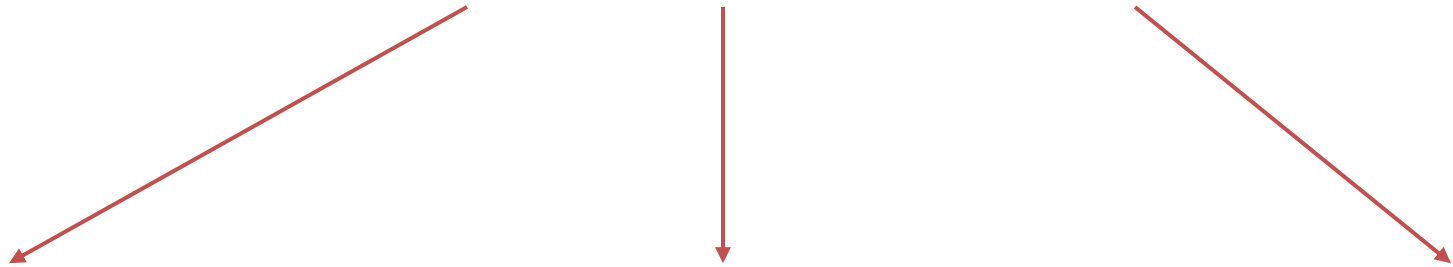

Utgangspunkt

Oversikt over folketryglovens tilknytningsvilkår

Folketrygdloven § 12-2 første ledd:

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at vedkommende har vært medlem i folketrygden i de siste fem årene fram til uføretidspunktet, se § 12-8.

Kontinuitet

Lengde

Utgangspunkt

Sammenhengende medlemskap i EØS

- Ved flytting mellom land med bostedsbaserte ordninger:

- Ved flytting mellom land arbeidsbaserte ordninger:

Sammenhengende medlemskap i EØS

- Ved flytting mellom land med bostedsbaserte ordninger:

- Ved flytting mellom land arbeidsbaserte ordninger:

Trygdeforordningens sammenleggingsprinsipp

Artikkel 6:

*... the competent institution of a Member State ... shall, to the extent necessary, take into account periods of insurance, employment, self-employment or residence completed under the legislation of any other Member State **as though they were periods completed under the legislation which it applies.***

- Ikke noe uttrykkelig forbud mot krav om sammenhengende trygdetid.
- Men må tolkes i lys av kontekst og formål.

Trygdeforordningens sammenleggingsprinsipp

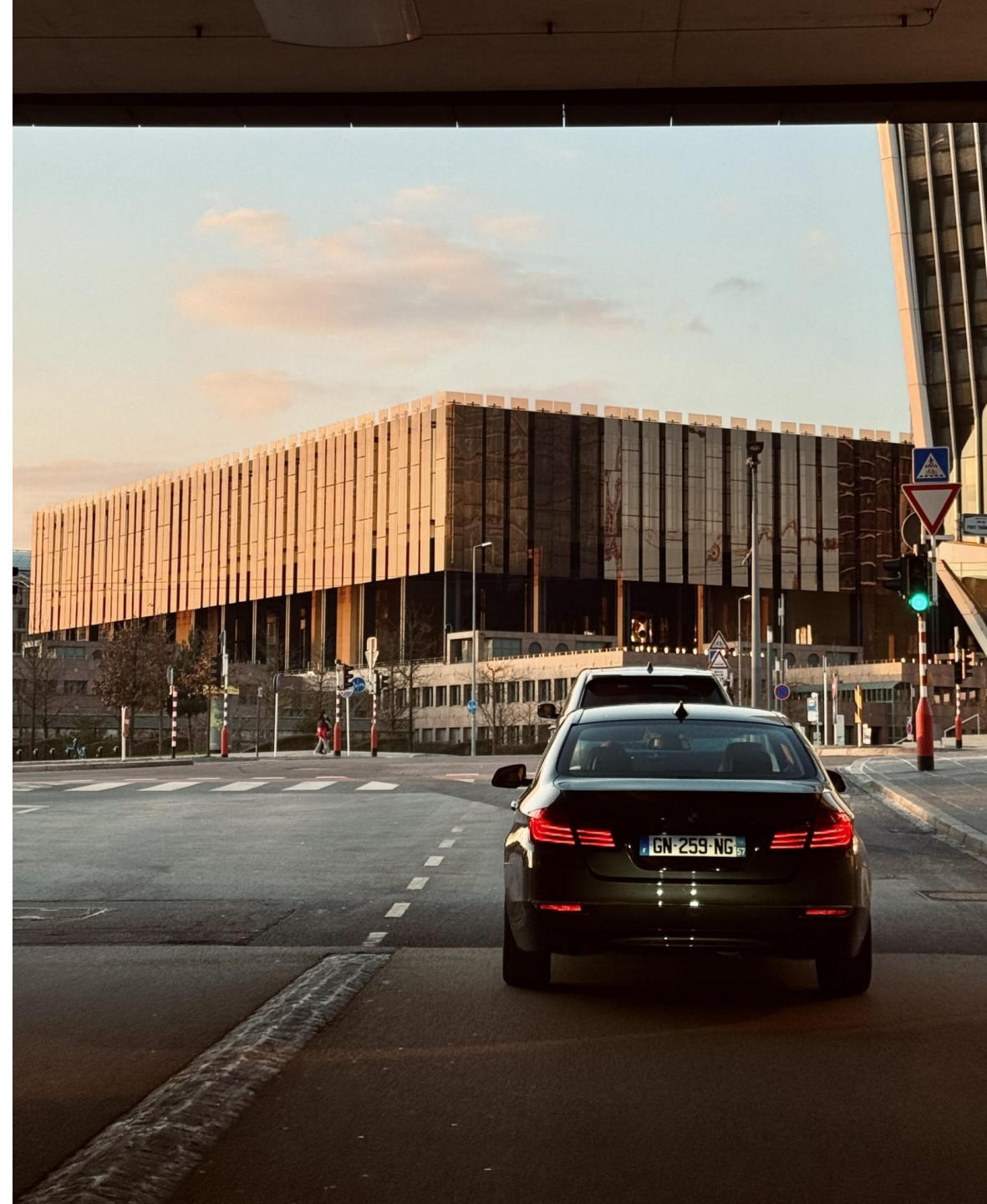
- Grunnleggende koordineringsprinsipp og rettighet for individet, jf. Art. 48 TFEU og Art. 29 EØS.
- Gjennomfører likebehandlingsprinsippet på sitt område, jf. trygdeforordningen art. 4.
- Folketrygdlovens absolute regler om sammenhengende medlemskap griper direkte inn i denne mekanismen.

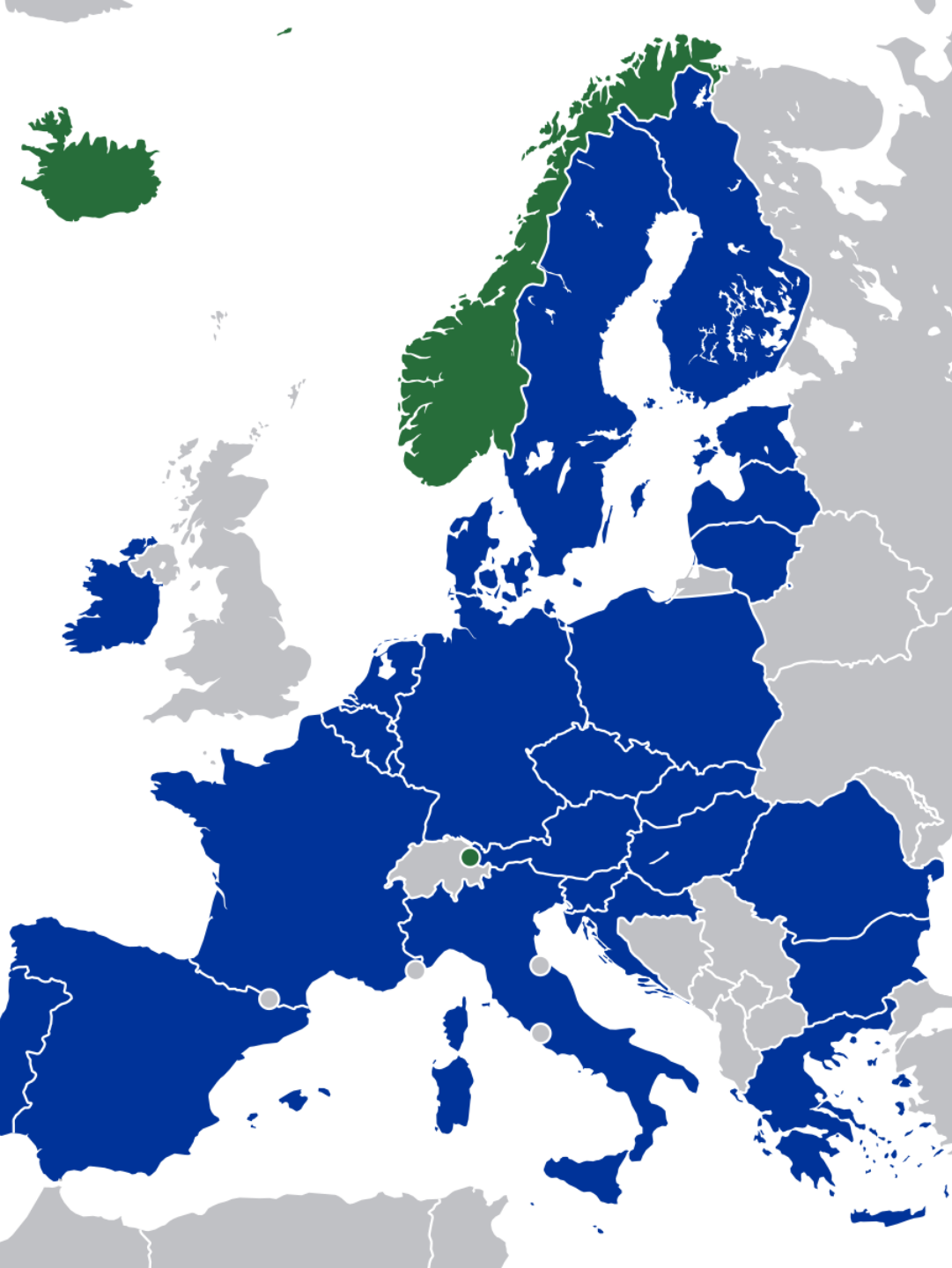
Rettspraksis fra EU-domstolen

- Sak C-481/93 *Moscato*
 - Kan ikke kreve at en person må ha vært tryggedekket på eget territorium.

- Sak C-482/93 *Klaus*

... the fact that, having transferred his residence from one Member State to another Member State, the person concerned was for a short period neither employed nor registered as seeking employment in the latter State does not interrupt the continuity of the insurance periods completed by that person or preclude application of the aggregation rule

EØS-avtalens regler om fri bevegelse

1. Foreligger det en restriksjon på retten til fri bevegelse?

- Forskjellsbehandling av statsborgere fra land med arbeidsbaserte ordninger.
- Mindre attraktivt å benytte seg av retten til fri bevegelse.

EØS-avtalens regler om fri bevegelse

2. Kan restriksjonen rettferdiggjøres?

- To legislative hensyn: opptjening og integrering
- Opptjening ivaretas av regler om *forutgående*, ikke *sammenhengende* medlemskap
- Trygdetid er uegnet til å måle personens reelle integrasjon i samfunnet

Konklusjon

Folketrygdlovens regler om sammenhengende medlemskap strider mot trygdeforordningens sammenleggingsprinsipp.

Spørsmål?